

ТЕМА: «Фотосинтез: світлова та темнова фаза».

Мета: Засвоєння учнями знання про процес фотосинтезу: де відбувається, в яких органелах, при яких умовах, як відбувається, які наслідки процесу; розвивати вміння учнів знаходити потрібну інформацію, логічно структурувати розуміння процесу, шляхом складання блок-схем; формувати і висловлювати власні судження щодо значення процесу фотосинтезу в забезпеченні живих організмів органічними речовинами.

Обладнання: зошит, підручник

Базові поняття і терміни: хлоропласти, хлорофіл, фотосинтез, світлова фаза, темнова фаза, тилакоїди, флуоресценція, фотоліз.

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань.

Експрес-контроль (форма – незакінчене речення):

1. Сукупність процесів надходження, перетворення і виділення речовин називається....
2. Основу процесу обміну речовин складає....
3. Метаболізм складається з двох протилежних і взаємопов'язаних процесів...
4. Сукупність реакцій синтезу речовин називається....
5. Сукупність реакцій розщеплення речовин називається..
6. Речовини утворюються під час реакцій...
7. Енергія виділяється під час реакцій...
8. Основним джерелом енергії в організмі є....
9. Енергетичними станціями клітини є...

III. Мотивація навчальної діяльності

На думку вчених ,життя на нашій планеті виникло 4.5 млрд. років тому.

Коацерватні краплі (згустки подібні водним розчинам желатину) перетворювалися на живі організми. Вони були гетеротрофами, тому що навколо них існувало багато органічних молекул. Але з часом живі організми розмножувались, їжі не вистачало і конкуренція привела до появи організмів , які самі для себе виробляли органічну речовину. Кисень, що виділявся в процесі , накопичувався в атмосфері.

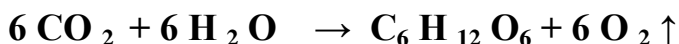
Вчитель .

- Про який процес йде мова ?
- Які наслідки цього процесу ви знаєте?(утворився озоновий шар, який зменшив кількість ультрафіолетової радіації, що досягла землі, і форми життя стали стійкішими)

IV. Вивчення нового матеріалу

- Чому рослини мають зелений колір?
- Чим відрізняється живлення рослин від тварин?
- Що ви знаєте про процес фотосинтезу?

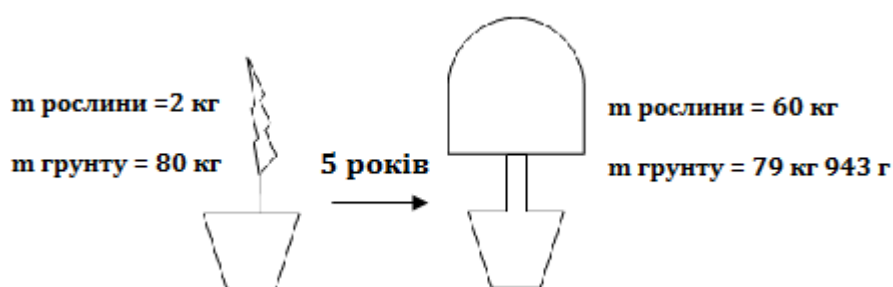
1. Історія відкриття процесу фотосинтезу

а) Аристотель - «Грунтова теорія живлення рослин»

Вчений давньої Греції Аристотель звернув увагу на те, що живлення рослин відрізняється від живлення тварин. Який висновок він зробив, щодо отримання поживних речовин рослинами?

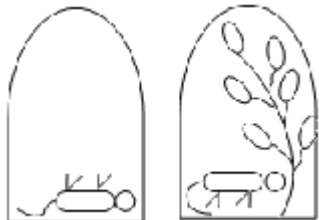
б) Ван Гельмонт - «Водна теорія живлення рослин»

Біля 300 років тому голландський вчений Ван Гельмонт 5 років вирощував гілку верби в горщику з ґрунтом. Рослина виросла, а вага ґрунту практично не змінилася.

Який висновок зробив вчений?

в) Джозеф Пристлі - «Повітряна теорія живлення рослин»

У 18 столітті англійський вчений Джозеф Пристлі провів дослід: під ковпак він посадив мишу, вона померла. Коли він посадив мишу разом з гілкою м'яти, вона продовжувала жити. Який висновок зробив вчений?

г) К.А.Тімірязєв – «Значення світла для процесу фотосинтезу»

Російський вчений К.А.Тімірязєв назвав зелені рослини посередниками між Сонцем і Землею. Чому?

2. Робота з підручником, параграф 18, стор 77-80, та стор.55-56

Законспектувати за планом:

1. Що таке фотосинтез?
2. Функції фотосинтезу?
3. Умови фотосинтезу
4. Головна речовина фотосинтезу та його будова (стор. 78, 55-56).
5. Створити схему «Фази фотосинтезу».

V. Узагальнення знань

- Знайдіть відмінність між молекулою хлорофілу та гемоглобіну.

Задача. За добу людина масою 60 кг споживає 430 г кисню. Одна 25річна тополя за 5 місяців вегетації поглинає 42 кг CO_2 .

А) Скільки таких дерев необхідно для забезпечення киснем однієї людини на рік?

Б) На скільки днів вистачить людині кисню продукovanого одним деревом протягом вегетаційного періоду ?

VI. Домашнє завдання

- 1.** Опрацювати параграф підручника за планом , термінологія